

Bijenwerk december / januari

In deze uitgave van Imkernieuws aandacht voor:

- Intro
- Alle bestrijdingsmiddelen uit de kasten verwijderd?
- Muizen buitengesloten?
- Gebruikte ramen ontsmet en goed opgeslagen?
- Inventariseer de benodigdheden voor komend jaar
- Het nagerecht voor de nog resterende varroamijten

Tot 26 oktober konden we heerlijk genieten van rustig nazomer weer.

De temperaturen liepen in de middag op tot bijna 20 graden en de bijen konden steeds volop uitvliegen en stuifmeel halen. Wat het weer betreft is de periode augustus tot november als uitgangspositie voor de opbouw van het wintervolk gunstig geweest. Op 11 november heeft de temperatuur wat meer winterse kenmerken gekregen. Overal in Nederland, met uitzondering van de kustgebieden, kwam de temperatuur op 10 cm hoogte enkele graden onder het vriespunt.

Ligt u ook wel eens wakker van de vraag of de mijtbesmetting in de volken voldoende is teruggebracht? De natuurlijke mijtval per medio september mocht niet meer dan 5 mijten per dag zijn. Wilt u de mogelijke herinvasie van mijten, vanuit andere wellicht verwaarloosde volken, controleren? Tel dan de mijten gedurende een week in november. U mag medio november niet meer dan 1 mijt per dag vinden.

Alle bestrijdingsmiddelen uit de kasten verwijderd?

De oliehoudende middelen, zoals Thymovar en Apiguard kunnen opgenomen worden in de was. In water oplosbare middelen, zoals mierenzuur en oxaalzuur kunnen in de honing opgenomen worden. Verwijder daarom altijd direct na afloop van de behandeling de gebruikte mijtbestrijdingsmiddelen en hulpmiddelen. Cumulatie van residuen in was kan het gevolg zijn van insecticiden, fungiciden, en pesticiden, maar ook van chemische varroabestrijdingsmiddelen.

Muizen buiten gesloten?

Heeft u de vlieggatverkleiners geplaatst? Verstoring door bezoek van muizen kan op volken verstoring werken met stress en een hogere voedselopname als gevolg.

Plaats daarom de vlieggatverkleiners voorafgaande aan de inwintering van uw volken. Waarschijnlijk had u ze al geplaatst voorafgaande aan de varroabestrijding. De verkleining van de vliegopening werkt namelijk eveneens preventief tegen het beroven tijdens het inwinteren.

Gebruikte ramen ontsmet en goed opgeslagen?

De enige veilige methode om uw gebruikte ramen te ontsmetten van Nosema sporen is de toepassing van ijsazijn. Gebruik geen paradichlorobenzeen (mottenballen), zoals in het American Bee Journaal van oktober werd aanbevolen! Paradichlorobenzeen is een insecticide, die sporen achterlaat in de was. Dit hoort niet thuis in onze bijenwoningen.

Nosema:

De toepassing van ijsazijn ter bestrijding van Nosema sporen kunt u nalezen. Klik [hier](#).

Wasmotten:

Voor de bestrijding van wasmotten en /larven kunt u het volgende artikel lezen. Klik [hier](#).

Het verdient aanbeveling om vooral uitsluitend onbebroede honingramen op te slaan, deze hebben niet of nauwelijks last van wasmotlarven. Hier valt namelijk niets voor ze te eten.

Bijenwerk december/januari

Imkernieuws – 23 november 2013

Foto 1: na een goede bestuiving is het goed gepofte tamme kastanjes eten.

Foto 2: in oktober bloeien op sommige plaatsen de paardenbloem.

Inventariseer de behoeftes voor komend jaar

Het winterseizoen is een rustige periode voor de meeste imkers. Maak er een goede gewoonte van om uw bijenhuisvesting in de herfst/winter te inventariseren en daarop uw plannen voor het komende jaar op af te stemmen. Zijn er bodems of bakken aan vervanging toe? Wilt u wellicht op lichtere kasten overstappen? Heeft u gelet op de hoeveelheid volken nog wel genoeg reserve kasten voor de kunstzwermen of broedafleggers.

Wilt u vanwege het behoud van uw rug minder vaak zware spaarkast broedkamers optillen? Overweeg dan eens de overstap naar Dadant US formaat kasten, eventueel in een piepschuim uitvoering om het tillen van honingkamers ook te vergemakkelijken. Mocht het tillen van honingkamers voor u een onoverkomelijk probleem zijn, stap dan over op bijvoorbeeld een Top Bar Hive. Hier blijft het tillen altijd beperkt tot één raam of beter gezegd een toplat met daaraan uitgebouwde raat met broed en/of honing. Reizen is nagenoeg niet mogelijk met deze kasten, dus belast u uw rug ook niet.

Foto 3: bessen van de vuilboom

Foto 4: vruchten van de kardinaalsmuts

Het nagerecht voor de nog resterende varroamijten

Ook al heeft de zomerbehandeling van de mijten zeer effectief zijn werk gedaan, dan is het toch mogelijk door een herinvasie van mijten in de herfst een herbesmetting op te lopen van een paar honderd mijten. Deze mogelijke herbesmetting of een eventuele niet effectieve zomerbestrijding vormen een belangrijke reden om uw volken in de winter nogmaals te behandelen tegen de mijten, teneinde met een nagenoeg schone lei het voorjaar te beginnen.

De behandeling met oxaalzuur (een wit kristallijn poeder) wordt op twee manieren toegediend, te weten:

- in dampvorm in de kast, die door verhitting van de kristallen ontstaat
- door het druppelen van een suikerwateroplossing van de kristallen op de wintertros.

Vorzorgsmaatregelen treffen

De toepassing en bereidingswijze van de oxaalzuur suikeroplossing is tamelijk eenvoudig, maar pas wel de noodzakelijke voorzorgsmaatregelen toe, in de vorm van beschermende handschoenen, een veiligheidsbril en een P2-mondkapje, want oxaalzuur blijft een gevaarlijke stof.

Aangezien de andere toepassingswijze met de verdamping van oxaalzuurkristallen een onzichtbare, bij inademing zeer gevaarlijke damp oplevert, gaan we hier niet verder op in.

Hoe bereidt u de oxaalzuuroplossing?

RECEPT:

Maak een handwarme oplossing van 600 gr. kristalsuiker en 600 ml. zacht (of gedemineraliseerd) water. Deze verhouding resulteert in 1 liter oplossing.

Voeg hieraan 35 gram oxaalzuurkristallen toe en los deze goed op.

Foto 5: Parrotia persica is geen drachtplant maar wel mooi.

Pas op voor overdruk, als de vloeistof in een 1,5 liter PET-fles wordt bereid door middel van schudden!

Het verdient de voorkeur de oplossing voor het druppelen op de bijen op kamertemperatuur te brengen, dit voorkomt enigszins het verkleumen van de bijen, die aan de buitenkant van de tros zitten. U dient 5 ml per straatje op de bijen te druppelen met een maximum van 50 ml per sterk volk. Hiervoor kunt het beste een grote injector (100 ml) zonder naald.

Wanneer kunt u het beste de volken behandelen?

Het middel heeft uitsluitend effect op de mijten, die op de bijen zitten. Mijten in het broed worden niet beschadigd en blijven leven. Daarom kiezen we voor een eenmalige behandeling in een broedloze periode, dus in de winter. De moeren zullen in november na een koude periode van 3 dagen (lichte of matige vorst in de nacht) hun ei legactiviteit stop zetten of tot een minimum terug brengen. Na 3 weken zullen de laatst gelegde eitjes uitgelopen zijn en is het broednest minimaal of volledig verdwenen.

Vanaf dit moment kunt u bij buitentemperaturen van -5°C tot $+5^{\circ}\text{C}$ de behandeling toepassen. Vanaf 5 graden Celsius zullen de bijen los komen van de wintertros en ontstaat gevaar voor onderkoeling van de individuele bijen, die los komen.

Meten is weten: monitor uw bijen in de winter

In o.a. de Duitstalige landen is de gewoonte van de wereld dat bijenvolken afgedekt worden met doorzichtig folie of plexiglas in plaats van de in ons land gebruikelijke houten dekplanken. Het doorzichtige plastic maakt het mogelijk de bijen ook af en toe in de winter te bewonderen.

De straatjes zijn vaak duidelijk te zien, soms zitten de bijen dieper vanwege de honingkap boven de zwermtros. Komt de temperatuur boven de 10 graden dan komen de bijen los van de tros en zie je ze overal op de ramen lopen. Bij een koude nacht clusteren ze dan weer samen.

De angst voor condensatie van water tegen het folie of plexiglas is niet nodig, mits er voldoende isolatie is aangebracht op het folie of plexiglas. Het condenswater zet zich af tegen koudebruggen. Meestal zullen dit de kastwanden zijn.

Het doorzicht op de wintertros heeft meerdere voordelen. U kunt de overleving van uw bijenvolken op de voet volgen, zonder de bijen te verstoren. Vooral te kleine volken redden het vaak niet bij het invallen van een langdurige winterse periode vanwege het onvermogen om de tros voldoende warm te houden.

Bij de oxaalzuurbehandeling kunt u voor het oplichten van de dekplank zien hoeveel ml oxaalzuur u moet opzuigen in de injector voor dat betreffende volk. De behandeling kan op deze manier sneller afgewikkeld worden.

Tevens kunt u de voervoorraad in de gaten houden. De verzegelde voorraden zijn goed te zien.

Foto 6: meidoornbessen

Foto 7: het laatste hazelaarblad zal na een vorstperiode ook afvallen.